

Thuis in Apeldoorn

Verkiezingsprogramma D66 Apeldoorn

Gemeenteraad 2026-2030

U leest het verkiezingsprogramma van D66 Apeldoorn voor de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026 en de periode 2026-2030.

Ons motto is: Thuis in Apeldoorn.

Wij willen dat al onze inwoners een (t)huis in Apeldoorn kunnen vinden en dat iedereen zich in Apeldoorn thuis kan voelen. In de stad of in één van de dorpen. Wie je ook bent en waar je vandaan komt. Iedereen telt mee.

1. Een thuis voor iedereen - Meer betaalbare woningen

Thuis in Apeldoorn begint met een huis in Apeldoorn. D66 wil dat iedereen – jong, oud, starter, doorstromer – een passende woning kan vinden in een groene, levendige buurt. Daarom zetten we vol in op woningbouw in de stad en in de dorpen, met prioriteit voor betaalbare huur en koop.

D66 wil kansen verstandig benutten en kiest daarom voor inbreiding, transformatie én uitbreiding. We gaan zorgvuldig om met de ruimte die we hebben, én maken tegelijk ruimte voor groei.

Inbreiding

D66 wil dat mensen in hun eigen wijk of dorp kunnen blijven wonen, ook als hun woonbehoefte verandert.

- In bestaande wijken als Zuid, Orden en Zevenhuizen vernieuwen we de openbare ruimte, verduurzamen we woningen en voegen we nieuwe woonvormen toe, zoals hofjes voor ouderen en appartementen voor jongeren;
- We maken een programma om de bestaande woonruimte beter te benutten;
- We verminderen de regeldruk o.a. door de welstandscommissie af te schaffen, zodat verbouwen of verduurzamen gemakkelijker wordt;
- We bouwen 1000 extra woningen in De Maten, in samenspraak met bewoners, woningcorporaties en zorgpartners.

Transformatie

D66 kiest voor hergebruik van ruimte. De afgelopen jaren hebben we verouderde bedrijventerreinen zoals Sparta, Ugchelen Buiten en de Vlijt omgevormd tot aantrekkelijke woonwijken.

Dat willen we ook voor andere gebieden, zoals Veldhuis, Sleutelbloemstraat, rondom het Amaliapark, Brouwersmolen en op plekken in onze dorpen, zoals in Loenen de Marshoeve.

We willen dat gebouwen minder lang leeg staan. Daarom voeren we een leegstandsverordening in. Hiermee kan de gemeente een eigenaar dwingen om een leegstaand pand te verhuren zodat er gewoond kan worden.

Uitbreiding

D66 Apeldoorn ziet de toekomstige uitbreiding Beekbergse Broek als een unieke kans om een leefomgeving te ontwikkelen die écht toekomstbestendig is. In de huidige plannen komen te veel traditionele eengezinswoningen. Die hebben we voldoende, onder meer in de naastgelegen wijk De Maten. D66 pleit daarom voor een andere koers. In Beekbergse Broek kunnen méér

woningen voor jongeren én ouderen komen, met een slimme mix van woningtypes die de doorstroming op de woningmarkt bevordert.

D66 gelooft dat woningbouw en behoud van natuur hand in hand kunnen gaan. D66 zet voor Beekbergse Broek in op slimme verdichting, zodat er méér woningen kunnen worden gerealiseerd en de natuur gespaard wordt. Zo wordt de Beekbergse Broek een gezonde en sociale gemeenschap, met voorzieningen in de buurt en een sterke verbinding met de stad.

Concreet betekent dit:

- Betaalbare woningen voor jongeren, zodat zij in Apeldoorn kunnen blijven wonen, studeren en werken;
- Ruime, toegankelijke appartementen voor ouderen die willen doorstromen uit eengezinswoningen;
- Voldoende woningen in de wijk om voorzieningen zoals een huisartsenpost, winkel of school levensvatbaar te maken;
- Compact en duurzaam bouwen, zodat we ruimte overhouden voor groen, water en biodiversiteit;
- Goede fietspaden en een sterke OV-verbinding, zodat de wijk goed bereikbaar is en autoverkeer beperkt blijft.

Dorps bouwen

In de dorpen bouwen we een straatje of wijkje erbij, met oog voor het dorpse karakter. In alle dorpen maken we ruimte voor starterswoningen en seniorenappartementen. We stimuleren collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO), zodat inwoners zelf kunnen bouwen aan hun gemeenschap. Dorpse groei, gedragen door de gemeenschap zelf.

Natuurinclusief en circulair

Nieuwbouw in Apeldoorn is wat D66 betreft natuurinclusief en circulair. We bouwen met hout, hergebruiken materialen en planten voor elke gekapte boom minimaal twee nieuwe bomen terug. We gaan meer groene daken mogelijk maken en we gebruiken geen bestrijdingsmiddelen in het beheer van de openbare ruimte.

Wonen als recht

Voor D66 is wonen een recht, geen beloning. Een dak boven het hoofd blijkt de beste remedie om mensen uit de gezondheidsproblemen en de zorg te houden en is daarmee een maatschappelijke investering. Deze verdient zich terug door minder zorgkosten in de toekomst. Daarom krijgen dakloze inwoners een urgentiestatus voor een sociale huurwoning. We realiseren standplaatsen voor woonwagens, starten met Skaeve Huse voor mensen die niet in reguliere woonvormen passen, en zorgen voor fatsoenlijke huisvesting voor arbeidsmigranten.

Kortom: Zo bouwt D66 aan een Apeldoorn, waar iedereen een thuis kan vinden.

2. Een bruisende stad met ruimere winkeltijden

Verruiming winkeltijden

Apeldoorn is een stad met een regionale en toeristische functie en een divers cultureel aanbod. Maar wie op zondag een boodschap wil doen of bijvoorbeeld naar een bouwmarkt of tuincentrum wil, merkt dat onze stad achterloopt. De winkeltijden zijn beperkt en niet meer van deze tijd. Zelfs het kleine naastgelegen dorp Twello biedt ruimere openingstijden. En in Loenen ziet de lokale Spar haar klanten weglopen naar Eerbeek, waar de winkels wél open zijn. Dat is niet eerlijk voor onze ondernemers, en niet handig voor onze inwoners.

D66 Apeldoorn kiest daarom voor een levendige, gastvrije gemeente, waar ondernemers de ruimte krijgen en inwoners en toeristen zich welkom voelen – op elk moment van de week. Ondernemers bepalen zelf wanneer ze open zijn. We verruimen daarom de winkeltijden: ook op zondagen en feestdagen mogen winkels vanaf 8 uur 's ochtends open. Dat is goed voor de economie én voor het dagelijks leven van Apeldoorners.

Ondernemers aan het woord

Uit onze enquête onder Apeldoornse ondernemers blijkt dat vooral supermarkten, bouwmarkten en tuincentra graag gebruik willen maken van ruimere openingstijden. Zij willen hun klanten beter bedienen en concurrerend blijven met omliggende gemeenten. D66 luistert naar deze ondernemers en kiest voor vrijheid van ondernemerschap. Want een sterke economie begint bij sterke ondernemers.

Investeren in ondernemerschap

We investeren gericht in het versterken van het lokale ondernemersklimaat. D66 luistert naar ondernemers en kiest voor vrijheid van ondernemerschap. We schrappen onnodige regels, vooral als deze maatschappelijk verantwoord ondernemen in de weg staan. Starters en kleine ondernemers krijgen meer innovatie-ruimte om op kleine schaal hun ideeën te testen, zonder belemmerende regelgeving.

Meer wonen in het centrum

D66 wil meer woningen in het centrum, vooral in Hoofdstraat-Noord. Dat maakt het centrum compacter, gezelliger en veiliger. We zijn blij met de sloop en nieuwbouw van de Oranjerie en andere projecten die bijdragen aan een levendig stadshart. Meer bewoners betekent ook meer draagvlak voor winkels, horeca en cultuur.

Cultuur en creativiteit op straat

Een bruisende binnenstad is meer dan alleen winkelen. D66 investeert in meer evenementen, straattheater en muziek. De Markthal krijgt een herkenbaar cultureel programma, met ruimte voor spontaniteit en lokale makers. Leegstaande winkels worden tijdelijk ingevuld met ateliers en repetitieruimtes, zodat creativiteit zichtbaar en voelbaar wordt in de stad.

Groen en gastvrij stadshart

We vergroenen de binnenstad – letterlijk. Met groene gevels, bomen, waterpartijen en verplaatsbaar groen maken we van het centrum een plek waar je graag verblijft. Ook de Markthal krijgt een groene jas, met klimplanten langs de steunkolommen. Het Caterplein vergroent, met meer ruimte voor wonen en minder nachtelijke overlast. De autovrije zone wordt uitgebreid, met meer bankjes, openbare toiletten en ontmoetingsplekken.

Langs het kanaal ontwikkelen we stedelijke recreatie, zoals een stadsstrand. De horeca en terrassen krijgen meer ruimte en spreiden we beter over de stad.

De markt hoort op de markt

De markt op zaterdag is een belangrijke trekker voor het centrum en moet betaalbaar blijven voor marktondernemers. Zo houden we het centrum levendig en aantrekkelijk. Daarom wil D66 de ruimte voor de markt op het Marktpllein op zaterdag niet verder inperken.

Kortom: D66 maakt van Apeldoorn een plek waar je comfortabel thuis kunt zijn – om te wonen, te winkelen, te genieten van cultuur, met een stadshart dat klopt.

3. Veiligheid – Thuis in de stad van veiligheid en digitalisering

Apeldoorn is dé stad van veiligheid en digitalisering. Met de Politieacademie, de Koninklijke Marechaussee, het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (CVD) en de komst van de mariniers naar Nieuw-Milligen is Apeldoorn een nationale hotspot voor kennis, opleiding en innovatie op het gebied van veiligheid en weerbaarheid. D66 Apeldoorn wil deze positie versterken én vertalen naar een veilige leefomgeving voor alle inwoners – op straat, in de wijk, in de natuur én online. De gemeente faciliteert initiatieven van inwoners om de weerbaarheid in wijk en dorp te versterken.

Verkeersveiligheid – veilig op straat voor iedereen

Verkeersveiligheid is een basisvoorwaarde om je vrij te kunnen bewegen. D66 wil dat iedereen – ongeacht leeftijd, geslacht of achtergrond, te voet, op de fiets of met een kinderwagen – zich veilig voelt op straat en in het verkeer. Daarom verlagen we waar mogelijk de maximumsnelheid naar 30 km/uur binnen de ring en in de dorpen. Dat zorgt voor minder ongelukken, schonere lucht en een prettiger woonomgeving.

Buiten de bebouwde kom pleiten we voor wegen door de natuur voor 60 km/uur, met slimme trajectcontroles.

We investeren in overzichtelijke kruisingen, beter verlichte straten, en veilige oversteekplekken. En we zorgen dat voetgangers voldoende tijd krijgen bij stoplichten om over te steken – ook wie slecht ter been is, moet veilig de overkant kunnen halen.

Sociale veiligheid – een leefbare en veilige omgeving

Een veilige stad is ook sociaal veilig. D66 blijft zich inzetten tegen straatintimidatie en investeert in meer handhaving, een betere verlichting en gericht cameratoezicht op plekken die als onveilig worden ervaren. We zorgen voor zichtbare wijkagenten, ook in de dorpen, en pakken zwerfvuil en drugsdumpingen aan. Om sneller en gericht te kunnen optreden, richten we een meldpunt voor onveilige plekken op. Inwoners kunnen daar eenvoudig melden waar het misgaat, zodat de gemeente direct aan de slag kan.

Boa's krijgen extra scholing via een opleidingsprogramma in samenwerking met de Politieacademie. Zo leren ze signalen van ondermijning herkennen – zoals witwaspraktijken en drugshandel. In hun opleiding is ook aandacht voor het voorkomen van etnisch profileren. Handhaven doe je met kennis én met respect.

Daarnaast versterken we de samenwerking tussen gemeente, zorg en veiligheidspartners, zodat hulp sneller beschikbaar is voor mensen die in de war zijn of in kwetsbare situaties terechtkomen en die de openbare orde kunnen verstoren.

Structurele veiligheid begint bij de openbare ruimte. Daarom pleit D66 voor het ontwerpen van straten, parken en pleinen door de ogen van verschillende groepen inwoners – waaronder

vrouwen, jongeren, ouderen en mensen met een beperking. Zo creëren we plekken die overzichtelijk, toegankelijk en veilig zijn, op elk moment van de dag.

Digitale veiligheid – ook online veilig thuis

Apeldoorn zet zich op de kaart als een stad van digitale veiligheid. D66 wil dat iedereen – van mbo tot universiteit – opleidingen en stages in digitale veiligheid kan volgen. We bundelen krachten met softwarebedrijven, de Belastingdienst en onderwijsinstellingen. Het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering speelt hierin een centrale rol.

De gemeente zelf beheert veel privacygevoelige gegevens, zoals persoonsgegevens van inwoners. In de snelle ontwikkeling van de technologie moet de gemeente steeds alert blijven op datalekken, zodat inwoners erop kunnen vertrouwen dat er zorgvuldig wordt omgegaan met hun gegevens.

Digitale dienstverlening moet niet alleen veilig maar ook toegankelijk zijn. Niemand mag buitengesloten worden omdat hij minder digitaal vaardig is. De gemeente zorgt voor toegankelijke digitale loketten.

Voor inwoners die moeite hebben met computers of smartphones blijft het altijd mogelijk bij de gemeente aan de balie te komen of te bellen. Voor jong en oud blijft Apeldoorn samen met bibliotheken, wijkcentra en maatschappelijke organisaties hulp aanbieden om digitaal vaardiger te worden, bijvoorbeeld om veilig te kunnen inloggen, documenten te uploaden of online aanvragen te doen. Vrijwilligers en professionals staan klaar om te helpen bij vragen of problemen.

Kortom: D66 maakt van Apeldoorn een gemeente, waar je je veilig voelt – thuis, op straat én online.

4. Van Rots naar de Trots – Erfgoed en Cultuur in Apeldoorn

Apeldoorn is een stad vol verhalen. Van de jugendstilgevels aan de Hoofdstraat tot Paleis Het Loo. Van de sprengen in de bossen tot de monumenten in de dorpen. D66 Apeldoorn koestert deze rijkdom en maakt ruimte voor nieuwe cultuur, nieuwe makers en nieuwe trots.

D66 wil meer investeren in cultuur. Cultuur is belangrijk voor ons vestigingsklimaat, voor het samenbrengen van mensen en gaat polarisatie tegen. Cultuur biedt ontspanning en vermaak, inspiratie en ontroering.

Van Rots naar Trots

Het voormalige Centraal Beheer-gebouw van de beroemde architect Herman Hertzberger is een internationaal bekend monument en met 'Even Apeldoorn bellen' voor altijd verbonden met onze stad. D66 wil dat de ruïne, die elke Apeldoornse een doorn in het oog is, snel wordt getransformeerd. D66 staat achter de plannen om in de Rots samen met de politie een innovatieve PolitieHub te ontwikkelen. Goed voor het toerisme en passend bij ons imago als Stad van Veiligheid. Rondom de Rots worden heel veel nieuwe woningen gebouwd en het Amaliapark wordt vergroot. Zo wordt Apeldoorn-west een aantrekkelijk stedelijk woongebied met ook ruimte voor werken en beleven. Sloop zou een historische vergissing zijn. Uiteindelijk is een nieuwe functie voor het gebouw ook duurzamer én goedkoper. Bovendien bouwt Apeldoorn hiermee aan haar historische identiteit: Apeldoorn is niet alleen van het Loo, maar ook van 'De Hertzberger', de nieuwe naam voor de Rots.

Meer ruimte voor cultuurmakers

D66 geeft lokale kunstenaars, muzikanten en theatermakers de ruimte. Leegstaande winkels worden ateliers en repetitieruimtes. De Markthal krijgt een herkenbaar cultureel programma, met straattheater, muziek en spontane optredens. Kunst op straat, kunst in de wijk.

Het Grote Verhaal van Apeldoorn

Op markante plekken in de stad en dorpen vertellen we het verhaal van Apeldoorn. Met QR-codes op informatieborden verbinden we inwoners met de geschiedenis van hun buurt. D66 wil dat ook het Panamagebouw (verscholen tussen de Marktstraat en het Raadhuisplein) en Marktstraat 12 (de voormalige fietsenstalling) behouden blijven als erfgoed met een nieuwe functie.

Cultuur voor iedereen – van jong tot oud

D66 wil dat alle kinderen toegang hebben tot muziekles, dans, theater of beeldende kunst. We sluiten ons aan bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur Gelderland en zorgen dat jongeren met een stadspas gratis een CJP krijgen. Op feestdagen en bij lokale evenementen krijgen jongeren korting op het OV.

Gezondheid en ontmoeting door cultuur

Cultuur verbindt en versterkt. D66 stimuleert samenwerking tussen welzijn en cultuur. Dansen in Orpheus voor ouderen, schilderles voor mensen met een beperking, vervoer naar voorstellingen of exposities in CODA voor wie anders thuis blijft. Kunst maakt gezond. Kunst in de openbare ruimte – van muurpoëzie tot beeldhouwwerken – blijft een speerpunt.

Meer festivals, meer reuring

D66 wil ruimte voor festivals zoals het Maaiveldfestival en De Opening. Ook in de dorpen. We ondersteunen Apeldoornse producties en zorgen dat podia en evenementen toegankelijk zijn voor iedereen – ook met een fysieke beperking of een kleine beurs.

Architectuur voor de toekomst

Apeldoorn heeft als jonge stad vele bijzondere monumenten en moderne architectonische gebouwen, bijvoorbeeld de gebouwen van de belastingdienst of de politieacademie. D66 koestert de opvallende gebouwen die karakter geven aan de stad en wil dat graag doorzetten. Daarom ontwikkelt D66 nieuw architectuurbeleid, om te bouwen aan de monumenten van morgen.

Verduurzamen van erfgoed

D66 stimuleert het opknappen van oude gevels via het Gevelfonds. Voor zonnepanelen op monumenten en in beschermde stadsgezichten geldt “ja, mits” in plaats van “nee, tenzij”.

Kortom: D66 maakt van Apeldoorn een thuis met identiteit en karakter.

5. Onderwijs voor iedereen – goed en gezond

Goed onderwijs is de basis van vrijheid. In Apeldoorn moet ieder kind, iedere jongere en iedere volwassene de kans krijgen om zich te ontwikkelen. Voor D66 is onderwijs niet alleen een recht maar ook een sleutel tot kansengelijkheid, gezondheid en verbondenheid. Daarom investeren we in gezonde schoolgebouwen, brede scholen, meer keuze in het voortgezet onderwijs, een sterk MBO en een groeiend HBO. En we pakken taalarmoede aan – want wie de taal niet machtig is, mist kansen.

Brede scholen: samen leren, samen leven

D66 wil brede scholen in de wijken en dorpen, waar onderwijs, opvang, sport en cultuur in één gebouw samenkomen. Een plek waar kinderen niet alleen leren rekenen en lezen, maar ook samen spelen, bewegen, koken, tuinieren en toneel spelen. Een plek waar ouders elkaar ontmoeten en waar de school midden in de gemeenschap staat. We realiseren minimaal twee nieuwe brede scholen in Apeldoorn, met een rijke schooldag voor ieder kind. En met aandacht voor burgerschap, weerbaarheid, digitalisering en culturele diversiteit.

We verbeteren de samenwerking tussen scholen, jeugdhulp, wijkteams en de GGD, zodat leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben niet tussen wal en schip vallen. Signalen worden snel opgepakt en er is één aanspreekpunt voor gezinnen die hulp nodig hebben. We investeren in laagdrempelige (jeugd)hulp/maatschappelijk werk op of rondom school (brugfunctionarissen) zodat hulpverleners dichtbij kinderen en jongeren staan. Daarmee voorkomen we dat problemen groter worden en krijgen leerlingen ondersteuning op het moment dat het nodig is. Verder wil D66 huiswerkbegeleiding toevoegen aan de maatregelen in het Actieplan Armoede zodat ook kinderen waarvan de ouders geen bijles kunnen betalen extra ondersteuning kunnen krijgen.

D66 stimuleert de ontwikkeling van inclusieve scholen waar ieder kind kan meedoen, ongeacht achtergrond, beperking of ondersteuningsvraag. We ondersteunen scholen bij het creëren van een veilige en toegankelijke leeromgeving, waarin leerlingen zich gezien voelen en zich in hun eigen tempo kunnen ontwikkelen.

Gezonde scholen in een groene omgeving

Een gezonde leeromgeving is essentieel. D66 wil dat alle schoolgebouwen duurzaam zijn, met frisse lucht, goede ventilatie en voldoende daglicht. We vergroenen schoolpleinen, leggen schooltuinen aan en stimuleren groene daken. Iedere school krijgt ruimte voor een moestuin, zodat kinderen leren over voeding, natuur en gezondheid.

Ook de schoolomgeving moet veilig zijn. Kinderen vanaf acht jaar moeten zelfstandig en veilig naar school kunnen fietsen. Daarom investeren we in veilige fietsroutes en autoluwe zones rondom scholen. We zetten in op structurele verkeerseducatie voor jonge kinderen om verkeersveiligheid én gezonde mobiliteit te bevorderen. Daarom steunt de gemeente het

programma High-Five van Verkeerseducatie Gelderland, waarbij kinderen van 4 tot 12 jaar op een speelse manier worden gestimuleerd om naar school te lopen en te fietsen.

Meer keuze in het voortgezet onderwijs

D66 wil dat jongeren in Apeldoorn kunnen kiezen uit een breed aanbod van voortgezet onderwijs. We zorgen voor een betere spreiding van scholen over de stad, zodat ook VMBO-leerlingen dichterbij huis onderwijs kunnen volgen. In het plan Brederwijs van de Veluwe Onderwijsgroep moet het openbaar onderwijs zichtbaar en toegankelijk blijven.

We voorkomen schooluitval met meer inzet vanuit de gemeente met een leerplichtbeleid dat uitgaat van leren als recht. Jongeren krijgen ondersteuning bij het vinden van hun pad – of dat nu via praktijkonderwijs, VMBO, HAVO, VWO of een overstap is.

Sterk MBO, groeiend HBO

Apeldoorn heeft een sterk MBO nodig – met vakinhoudelijke opleidingen die aansluiten op de arbeidsmarkt. D66 wil dat MBO-studenten net als HBO-studenten toegang krijgen tot studentenhuysvesting. We blijven investeren in het NewTechPark en stimuleren samenwerking tussen onderwijs en bedrijven. De gemeente Apeldoorn biedt inmiddels MBO-traineeships aan om studenten praktijkervaring te laten opdoen en sneller door te stromen naar werk. D66 omarmt dat en gaat daarmee door.

D66 blijft zich inzetten voor meer HBO in Apeldoorn. Een groeiend HBO versterkt het MBO, houdt jongvolwassenen in de stad en draagt bij aan een levendige binnenstad.

Taal als sleutel tot meedoen

Taalarmoede is een stille uitsluiting. Te veel Apeldoorners – ook als ze hier geboren zijn – kunnen onvoldoende lezen en schrijven om echt mee te doen. Vaak blijft dit onzichtbaar, terwijl het grote gevolgen heeft voor school, werk, gezondheid en sociale deelname. Taalarmoede treft mensen van alle leeftijden, van kinderen tot volwassenen, en van nieuwkomers tot mensen die hier al generaties wonen. D66 wil een actieplan tegen taalarmoede. We werken samen met scholen, huisartsen, bibliotheek, vrijwilligers, het Taalhuis en andere maatschappelijke organisaties

Taalonderwijs moet beschikbaar zijn op plekken waar mensen toch al komen – in buurthuizen, sportverenigingen, zorglocaties. En vanaf dag één voor nieuwkomers. Want wie de taal spreekt, kan meedoen, meebeslissen en zich thuis voelen.

Kortom: D66 maakt van Apeldoorn een gemeente waar onderwijs kansen biedt voor jong en oud, om te leren voor het leven.

6. Directe democratie – inwoners beslissen mee

Thuis in Apeldoorn betekent ook: zeggenschap over je eigen leefomgeving. D66 gelooft dat democratie meer is dan eens in de vier jaar stemmen. Het is samen besluiten, samen bouwen aan je buurt, dorp en stad. Daarom zetten we in op meer directe democratie: inwoners praten niet alleen mee, ze beslissen mee.

Iedereen doet mee

Of je nu jong bent of oud, nieuwkomer of geboren Apeldoornse, D66 wil dat je mee kunt praten én meebeslissen. Via wijkplatforms, dorpsraden, burgerfora en digitale participatie. We maken inspraak laagdrempelig, inclusief en uitnodigend. Want democratie is niet de meeste stemmen gelden, maar een stem voor iedereen.

Wijk- en dorpsbegroting: samen keuzes maken

D66 wil dat inwoners in wijken en dorpen meer zelf kunnen bepalen waar geld naartoe gaat. Met een wijk- of dorpsbegroting krijgen bewoners zeggenschap over hun eigen omgeving. Denk aan groen, speelplekken, ontmoetingsruimtes of verkeersmaatregelen. De gemeente stelt een budget beschikbaar, de inwoners maken samen een plan. Zo wordt democratie tastbaar – op straat, in het park, bij de school.

Lagere drempels voor initiatieven

Apeldoorners zitten vol ideeën. D66 wil dat goede ideeën sneller werkelijkheid worden. Daarom verlagen we de drempels voor bewonersinitiatieven. We maken het makkelijker om een plan in te dienen, een petitie te starten of een buurtproject te realiseren. De gemeente ondersteunt met advies, ruimte en middelen. En een voorstel dat door voldoende inwoners wordt gesteund, komt altijd op de raadsagenda.

Burgerberaad over welzijn en weerbaarheid

D66 wil een burgerberaad over welzijn en weerbaarheid. Een gelote groep inwoners gaat samen in gesprek, onder deskundige begeleiding, over hoe we zorgen voor elkaar, hoe we omgaan met verschillen, en hoe we onze gemeenschap sterker maken. De adviezen die daaruit komen worden opgenomen in nieuw beleid. Zo zorgen we dat iedereen zich echt thuis voelt in Apeldoorn.

Kortom: D66 maakt van Apeldoorn een thuis, waar we elkaar vertrouwen, samenwerken en samen besluiten.

7. Wij zijn allemaal Apeldoorn – de kracht van onze zorgzame gemeenschap

D66 gelooft in een samenleving waarin mensen elkaar helpen, verantwoordelijkheid nemen en samen bouwen aan de toekomst. Een stad waar je niet wordt buitengesloten door afkomst, beperking, armoede of digitale drempels. Waar je mag zijn wie je bent, en mee kunt doen op jouw manier. Want een sterke, weerbare samenleving begint met vertrouwen in elkaar.

Zorgzame gemeenschappen: samen sterker

Zorg is niet alleen iets van professionals, maar van ons allemaal. D66 koestert de kracht van informele zorg: vrijwilligers, mantelzorgers, burens en familieleden die klaarstaan voor elkaar. Zij verdienen waardering en ondersteuning. Daarom maken we het makkelijker om vrijwilligerswerk te combineren met werk, opleiding of uitkering. De gemeente geeft hierin zelf het goede voorbeeld met een regeling voor vrijwilligerswerk voor de eigen ambtenaren.

Mantelzorg is waardevol, maar vaak zwaar. D66 investeert in respijtzorg, zodat mantelzorgers even op adem kunnen komen. Ook jonge mantelzorgers krijgen extra steun, zodat zij kind kunnen blijven en zich kunnen ontwikkelen. We zetten in op preventie en gemeenschapskracht, zodat de vraag naar dure zorg afneemt. Voor lichtere zorg leunen we meer op elkaar – in familie- of buurtverband. De gemeente faciliteert (voor)zorgcirkels en ontmoetingsplekken. Voor mensen met een klein netwerk komen er sociale pensions: kleinschalige woonvormen met begeleiding en gemeenschapszin.

D66 vindt dat de gemeente een belangrijke ondersteunende rol heeft door het stimuleren van de samenwerking tussen formele en informele zorg en het subsidiëren van ondersteunende organisaties, zoals De Kap, Stimenz en vele andere, en door het in stand houden of ontwikkelen van ontmoetingsruimtes. D66 wil dat iedereen binnen de bebouwde kom binnen 10 minuten lopen een ontmoetingsruimte kan vinden.

Voor mensen die dakloos zijn komt er een permanente locatie voor dagopvang en een locatie voor winteropvang die in de wintermaanden gewoon elke avond en nacht open is.

Iedereen telt mee: kansen en toegankelijkheid

D66 wil dat Apeldoorn een gemeente is waarin niemand aan de kant staat. We bieden basisbanen aan voor mensen die langdurig werkloos zijn: vaste banen met maatschappelijke waarde, zoals ondersteuning in buurthuizen, groenonderhoud of hulp bij verenigingen. Zo geven we mensen een zinvolle rol én versterken we de gemeenschap.

Daarnaast investeren we in dagbesteding voor dakloze mensen en andere kwetsbare groepen, zodat zij structuur, sociale contacten en zinvolle activiteiten hebben. Dagbesteding helpt mensen niet alleen om vaardigheden te ontwikkelen, maar versterkt ook hun eigenwaarde en biedt een opstap naar werk of opleiding.

Apeldoorn blijft een gastvrije stad voor wie ontheemd is. Nieuwkomers krijgen vanaf dag één perspectief: taallessen, begeleiding en toegang tot voorzieningen. We organiseren 50 stageplekken voor bewoners van het AZC, zodat zij kunnen groeien en hun talenten inzetten.

Niet iedereen is digitaal vaardig. D66 zorgt voor begrijpelijke taal, hulp bij digitale zaken en voldoende mogelijkheden voor persoonlijk contact. Gemeentelijke informatie moet ook beschikbaar zijn in gesproken vorm, met duidelijke uitleg via het Apeldoorns Contact Centrum.

Jeugdzorg begint bij het gezin

Op dit moment maakt 1 op de 7 jeugdigen gebruik van jeugdzorg, zowel landelijk als in Apeldoorn. 25 jaar geleden was dat nog 1 op de 27. Dit laat zien dat steeds meer kinderen en jongeren hulp nodig hebben, vaak door complexe omstandigheden zoals armoede, schulden of slechte woonomstandigheden. D66 wil dat deze hulp effectief, samenhangend en preventief wordt ingezet, zodat kinderen niet onnodig in de jeugdzorg belanden en gezinnen de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

Kinderen komen niet in de knel door wie ze zijn, maar door de omstandigheden waarin ze opgroeien. D66 wil één regisseur per gezin bij complexe problematiek, en een projectwethouder Jeugd en Gezin die deze omslag aanjaagt. We pakken armoede, schulden, slechte woonomstandigheden en gezondheid integraal aan. Zo voorkomen we dat kinderen onnodig in de jeugdzorg belanden. Daarnaast spelen buurt- en jongerenwerkers een centrale rol in preventie en begeleiding. Ze werken dichtbij jongeren, signaleren problemen vroegtijdig en bieden laagdrempelige steun. Door activiteiten, sport, cultuur en wijkprojecten te verbinden met begeleiding, normaliseren we ondersteuning en maken we het makkelijker voor jongeren om hulp te accepteren.

Om meer grip te krijgen op de jeugdzorg willen we het aantal aanbieders fors verminderen. Voor kwetsbare jongeren willen we een Bouwdepot: een jaar gegarandeerd inkomen voor jongeren die dakloos zijn of dreigen te worden. Zo krijgen zij rust, ruimte en regie over hun eigen toekomst.

Iedereen een huisarts

Iedereen moet in de buurt een huisarts kunnen vinden. Het is belangrijk dat Apeldoorn een aantrekkelijke gemeente wordt/blijft voor jonge huisartsen om zich te vestigen. We willen hier samen met de huisartsenvereniging een concreet plan voor maken.

Kortom; D66 maakt van Apeldoorn een veerkrachtige gemeente waar mensen zich vrij voelen en we niemand laten vallen. Een Apeldoorn waar iedereen thuis kan zijn.

8. Gezond en groen leven – Thuis in Apeldoorn

Apeldoorn is de hoofdstad van de Veluwe – een stad waar je de frisse lucht kunt inademen, kunt wandelen in het groen en gezond kunt leven. D66 wil die kwaliteit versterken. We kiezen voor een gezonde leefomgeving met ruimte voor beweging, ontmoeting en schone lucht. Want gezondheid begint bij de plek waar je woont, leeft en beweegt.

Groen als fundament voor gezondheid

Groen is meer dan natuur: het is een bron van gezondheid, rust en verbondenheid. D66 wil dat elke wijk en elk dorp beschikt over groene speelplekken, moestuinen en plukfruit in de openbare ruimte. We planten meer bomen – voor elke gekapte boom komen er minimaal twee terug. We vergroenen schoolpleinen, sportparken en de binnenstad, met groene gevels, waterpartijen en tiny forests. In nieuwe wijken zoals Beekbergse Broek starten we een buurtkwekerij, waar (toekomstige) bewoners samen bomen en heesters kweken voor hun eigen tuin.

We maken van het centrum een groen stadshart, met ruimte voor ontmoeting, cultuur en recreatie. Langs het kanaal komt een stadsstrand, en we onderzoeken of zwemmen in het kanaal en in stadsvijvers mogelijk is. Zo verbinden we natuur, gezondheid en stedelijk leven.

Klimaatbestendig en schoon

Apeldoorn moet voorbereid zijn op meer extreem weer. Steeds vaker zorgen hittegolven voor hittestress, vooral in steden, en brengen ze risico's voor gezondheid en leefbaarheid met zich mee. Daarom wil D66 investeren in waterberging, groene pleinen, bomen en minder versterking in de openbare ruimte. In nieuwe wijken komt ruimte voor recreatief water – voor verkoeling, ontmoeting en biodiversiteit.

Bewegen in je buurt

Een gezonde stad nodigt uit tot bewegen. D66 investeert in veilige fietsroutes, wandelpaden en sportvoorzieningen in de buurt. We stimuleren buurtsport, urban sports en buitenfitness. Rondom scholen, sportvelden, speeltuinen en OV-haltes komen rookvrije zones. Sportclubs krijgen ondersteuning om hun maatschappelijke rol te versterken – als plek voor ontmoeting, ontwikkeling en gezondheid.

We maken het makkelijker om te voet of per fiets naar school, werk of sport te gaan. Daarom verlagen we waar mogelijk de maximumsnelheid naar 30 km/u in woonwijken en dorpskernen. Fietsers en voetgangers krijgen ruim baan, met goede verlichting, veilige oversteekplekken en comfortabele fietspaden – ook in de buitengebieden.

Schone lucht, schone energie

Gezond leven vraagt om schone lucht. D66 wil dat Apeldoorn zich aansluit bij het Schone Lucht Akkoord, een landelijke samenwerking van gemeenten en rijk om de luchtkwaliteit te verbeteren. We beperken houtstook – niet stoken als de Stookwijzer op oranje of rood staat. In de binnenstad komt een zero-emissiezone voor verkeer. Voor uitstootvrije bezorging richten we een slimme stadshub in, zodat ondernemers duurzaam kunnen bevoorraden.

We versnellen de energietransitie door meer laadpalen, laadpleinen en batterijopslag. We stimuleren buurtinitiatieven en energiecoöperaties, zodat bewoners ook profiteren van duurzame energie. De gemeente investeert in isolatie en betaalbare verduurzaming, zodat ook mensen met een smalle beurs mee kunnen doen.

Vliegveld Teuge

Het wordt drukker in de lucht. Inwoners ondervinden hinder van vliegverkeer. We willen vliegveld Teuge sluiten vanwege het ruimtebeslag van de geluidzones. De waarde van dit gebied voor de regio is groter als we dit kunnen inzetten voor woningbouw en/of opwek van duurzame energie. En we blijven ons verzetten tegen het openen van vliegveld Lelystad voor vakantievluchten.

Gezonde keuzes, dichtbij

D66 stimuleert lokale voedselproductie via stadsakkers, voedselbossen en biologische markten. We maken ruimte voor Herenboerderijen en buurtmoestuinen, en zorgen dat fruit- en notenbomen in de openbare ruimte toegankelijk zijn voor iedereen. Gezonde voeding, beweging en ontmoeting gaan hand in hand.

Natuur als bondgenoot

Apeldoorn ligt in een kwetsbare maar prachtige omgeving. De Veluwe, onze groene trots, staat onder druk door stikstof, verdroging en verlies aan biodiversiteit. D66 neemt verantwoordelijkheid en kiest voor natuurherstel. We stellen een stikstofstrategie op, waarin we maatregelen combineren die natuur versterken én ruimte bieden voor duurzame ontwikkeling. Minder vee, minder uitstoot, meer natuur en ruimte om te ontwikkelen.

We zetten in op rewilding: natuurlijke processen krijgen meer ruimte, ook op de Veluwe. We verbieden de teelt van bloembollen met bestrijdingsmiddelen, zoals lelies, en stimuleren biologische kringlooplandbouw. In het buitengebied planten we houtsingels en loofhout, en in de stad zoeken we ruimte voor tiny forests en bloemrijke bermen.

Water is leven. D66 wil dat het oppervlaktewater in Apeldoorn – zoals het kanaal en de stadsvijvers – schoon genoeg wordt om in te zwemmen. We werken samen met het Waterschap aan het herstel van beekoevers en waterberging onder wegen. Tuinen worden ontsteend, en in

nieuwe wijken komt ruimte voor recreatief water. Zo maken we de stad klimaatbestendig én leefbaar.

Biodiversiteit dichtbij

Biodiversiteit is geen abstract begrip – het gaat over bijen, vogels, vlinders en gezonde bodem. D66 wil bij elke ruimtelijke ontwikkeling maatregelen om ook de biodiversiteit te versterken. We maken gifvrij beheer de norm, stimuleren groene daken en gevels, en zorgen dat bewoners letterlijk de vruchten kunnen plukken van hun omgeving: met fruitbomen, kruidentuinen en eetbaar groen in parken.

We stellen een gemeentelijk actieplan biodiversiteit op, met concrete doelen en monitoring. In de dorpen en wijken betrekken we bewoners actief bij het onderhoud van het groen. Want natuur is van ons allemaal.

Kortom: D66 maakt van Apeldoorn een gezonde, groene gemeente met frisse lucht. Waar natuur en mens in balans zijn. Apeldoorn, ons thuis op de Veluwe.

9. Apeldoorn verduurzaamt rechtvaardig

De klimaatverandering blijkt sneller te verlopen dan we dachten. D66 blijft zich daarom vol inzetten voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving, van onze woningen en de warmtetransitie. D66 gelooft dat we samen kunnen bouwen aan een toekomst waarin energie schoon, betaalbaar en betrouwbaar is – en waarin iedereen mee kan doen.

Energiearmoede mag niemand uitsluiten. D66 zorgt ervoor dat de energietransitie inclusief is: woningen worden zo verduurzaamd dat de energierekening voor bewoners betaalbaar blijft, en kwetsbare huishoudens krijgen ondersteuning bij energievoorzieningen, isolatie en subsidies. Zo voorkomen we dat de overgang naar schone energie leidt tot hogere lasten voor degenen die het toch al moeilijk hebben.

Duurzaamheid is voor D66 geen abstract begrip, maar een praktische opdracht. Het gaat over schone lucht, circulair bouwen, biodiversiteit, klimaatbestendigheid en energiezekerheid. We maken van duurzaamheid een kans voor Apeldoorn – voor innovatie, samenwerking en leefkwaliteit.

Energie die werkt voor iedereen

D66 wil dat Apeldoorn zoveel mogelijk zijn eigen duurzame energie opwekt. We zetten in op zonnepanelen op daken – eerst op het dak, pas als het echt nodig is op het veld. We bedoelen dan collectieve zonnedaken. We investeren in batterijopslag. Zo beperken we netcongestie en maken we het aantrekkelijk om te blijven investeren in zonne-energie.

Ook windenergie is haalbaar. D66 wil geschikte locaties reserveren in het omgevingsplan, zodat lokale energiecoöperaties kunnen investeren. De mogelijkheden om windenergie langs de A1 en de A50 mogelijk te maken zijn inmiddels door innovatie ook rondom de Veluwe dichtbij. We zorgen dat omwonenden kunnen meeprofiteren – met zeggenschap én opbrengst.

We onderzoeken innovatieve oplossingen, zoals het opladen van elektrische auto's via straatverlichting, buurtbatterijen en lokale energiecoöperaties. De gemeente koopt zelf zoveel mogelijk lokaal opgewekte stroom in – lokaal voor lokaal.

Van het aardgas af – samen, betaalbaar en met keuzevrijheid

We gaan wijk voor wijk van het aardgas af. Niet met dwang, maar met samenwerking. Niet met één oplossing voor iedereen, maar met ruimte voor maatwerk en keuzevrijheid. Het begint met energie besparen en isoleren. En waar het kan van het gas af op een manier die ook voor mensen met lagere inkomens betaalbaar is. In Kerschoten starten we met een warmtenet. Hier doen we ervaring op met collectieve oplossingen die duurzaam én betaalbaar zijn.

Wat we in Kerschoten leren, nemen we mee naar andere wijken. D66 wil dat de gemeente pas besluit over grootschalige warmtenetten als er in Kerschoten voldoende ervaring is opgedaan.

Ondertussen maken we kleinschalige buurtwarmtenetten mogelijk en ondersteunen we ook individuele oplossingen, zoals warmtepompen en hybride systemen.

Verduurzaming mag geen luxe zijn. D66 zet in op gebouwgebonden leningen en subsidies, zodat ook mensen met een smalle beurs hun woning kunnen isoleren en verduurzamen.

Slim omgaan met netcapaciteit

De energietransitie vraagt om slimme infrastructuur. D66 wil dat Apeldoorn actief investeert in het oplossen van netcongestie. We bouwen aan een netwerk van buurtbatterijen, zodat pieken in vraag en aanbod lokaal kunnen worden opgevangen. We maken afspraken met netbeheerders over prioriteit voor duurzame projecten en stimuleren slimme laadoplossingen, zoals laden op dalmomenten en via openbare verlichting.

Circulair Apeldoorn

Nederland wil in 2050 circulair zijn, Apeldoorn ook. Dat wil zeggen dat we dan geen afval meer maken; alles is een grondstof. D66 wil in regionaal verband een programma voor afvalreductie en circulariteit met concrete doelstellingen voor 2030 en 2040 maken om dit doel te bereiken. Onderdeel hiervan zijn eisen aan circulariteit bij alle inkopen die de gemeente zelf doet.

We stimuleren groene en circulaire initiatieven van ondernemers. We zetten in op het hergebruiken van producten en het maximaal benutten van grondstoffen. We maken het aantrekkelijk om te investeren in energieopslag, slimme meters en energiemanagementsystemen. Zo houden we het net betrouwbaar en versnellen we de transitie. We ondersteunen ondernemers bij het verduurzamen van hun bedrijfsvoering.

Kortom: D66 maakt van Apeldoorn een duurzame stad. Met innovatie, schone energie en circulaire gebouwen. Een gemeente, waar je ook in de toekomst je thuis blijft voelen.

10. Slimme mobiliteit – veilig, duurzaam en verbonden

Apeldoorn beweegt. D66 wil dat iedereen zich veilig, duurzaam en comfortabel kan verplaatsen – te voet, op de fiets, met het openbaar vervoer of elektrisch. Mobiliteit is geen doel op zich, maar een middel om verbonden te zijn met je werk, school, familie en vrije tijd.

Ruimte voor fietsers en voetgangers

D66 kiest voor een stad waar de voetganger en de fietser de norm is. We zorgen daarom voor goede verlichting, onderhoud van trottoirs en fietspaden en voldoende stallingen bij stations, scholen en winkelcentra. We investeren in snelle en veilige fietsroutes tussen wijken, dorpen en het centrum. We maken van de Asselsestraat, Koninginnelaan en Vlijtseweg echte fietsstraten, waar de auto te gast is.

30 km per uur

We verlagen de maximumsnelheid voor autoverkeer naar 30 km/u in woonwijken en dorpskernen, voor alle wegen zonder vrijliggend fietspad. Dat zorgt voor meer veiligheid, minder geluidsoverlast en schonere lucht. De straat wordt zo weer van de mensen niet van de auto's.

Elektrisch en emissievrij

Er zijn steeds meer elektrische auto's. Er komen daarom ook steeds meer laadpalen bij. We zien dat door steeds meer laadpalen de parkeerdruk voor de overige auto's toeneemt. D66 wil daarom buurtgerichte plannen voor laadpleinen en -palen en we stimuleren deelmobiliteit. In de binnenstad werken we toe naar een zero-emissie zone. We doen dat in samenspraak met de ondernemers, om hun logistiek te organiseren en om te schakelen. Voor uitstootvrije bezorging richten we een slimme stadshub in, zodat ondernemers duurzaam kunnen bevoorraden.

Openbaar vervoer dat verbindt

D66 wil dat het OV bereikbaar blijft voor iedereen. We pleiten voor een kleine centrumbus die meerijdt door het wandelgebied – zoals in Zutphen. Zo blijven winkels in het centrum goed bereikbaar per OV als de bushaltes uit de Hofstraat verdwijnen. We versterken de verbindingen tussen wijken, dorpen en het ziekenhuis.

Station Apeldoorn-west

We blijven voorstander van station Apeldoorn-west, als toegangspoort tot de nieuwe wijk Brouwersmolen en de westelijke attracties. Een transferium op deze plek kan de binnenstad ontlasten van autoverkeer. Een station draagt bij aan bereikbaarheid en duurzaamheid.

Kortom: D66 maakt van Apeldoorn een bereikbare stad waar je kunt bewegen. Fietsend en lopend waar het kan, in de auto waar het moet. Met een beter OV. Zodat, waar je ook geweest bent, je altijd weer thuis komt in Apeldoorn.

11. Een financieel gezond Apeldoorn

Onzekere Toekomst

Op dit moment is Apeldoorn een financieel gezonde gemeente. Er zijn echter grote onzekerheden met betrekking tot de financiering van wettelijke taken vanuit het Rijk, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning, de jeugdzorg en de gevolgen van de prijsstijgingen door de oorlog in Oekraïne. De maatschappelijke gezamenlijke uitdaging is zo groot dat we de gemeentelijke inkomsten op peil moeten houden. We moeten goed blijven kijken naar de efficiëntie en effectiviteit van onze uitgaven.

Gemeenten krijgen te weinig geld van het Rijk.

Het Rijk geeft gemeenten niet genoeg geld om alle taken goed uit te voeren. Tegelijk wil het Rijk dat gemeenten financieel zelfstandiger worden en zelf meer inkomsten kunnen ophalen. Ook wil het Rijk de inkomstenbelasting verlagen.

In die situatie is het niet realistisch om te beloven dat de gemeentelijke lasten de komende jaren alleen met inflatie stijgen. Zo'n belofte zou betekenen dat we moeten bezuinigen op maatschappelijke voorzieningen, die voor onze inwoners belangrijk zijn. Dat willen we niet. D66 wil voorzichtig omgaan met het verhogen van gemeentelijke lasten en kijkt altijd eerst waar we onnodige kosten kunnen verminderen. Maar we bezuinigen niet ten koste van noodzakelijke investeringen in onze samenleving.

Ruimte voor investeringen

D66 vindt dat we ondanks de bestaande onzekerheden in de inkomsten en uitgaven voor de komende jaren verstandig moeten blijven investeren in de ontwikkeling en de kwaliteit van de stad en de dorpen, in de mensen, in woningen, in de energietransitie, in cultuur en in het groen. Dit programma geeft de richting daarvoor aan.